

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Факультет педагогіки та психології
Кафедра психології та соціальних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАКТИКУМ З ПСИХОЛОГІЇ

Ступінь бакалавра

Рівень вищої освіти – перший (освітньо-професійний)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

спеціальність: 053 Психологія

освітньо-професійна програма: Психологія

2022 – 2023 навчальний рік

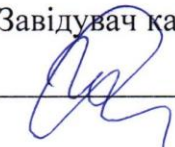
Програма навчальної дисципліни «Практикум з психології» для студентів ОКР
бакалавр за напрямом підготовки 053 Психологія

Розробник: Бабаян Ю.О., доцент кафедри психології та соціальних наук,
кандидат психологічних наук, доцент (Бабаян Ю.О.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та соціальних
наук

Протокол № 13 від « 27» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри психології та соціальних наук

 (в.о. Литвиненко І.С.)

Програма затверджена на засіданні навчально-методичної комісії факультету
педагогічної та соціальної освіти

(протокол № 1 від «26» серпня 2021 р.)

Голова навчально-методичної комісії _____

Анотація

Дисципліна «Практикум з психології» створює умови для соціального, культурного та професійного самовизначення особистості шляхом підвищення рівня психологічної культури, усвідомлення кожним власної індивідуальності та володіння механізмами самопізнання, саморозвитку та самореалізації. Вибіркова дисципліна «Практикум з психології»: а) базується на вивченні студентами загальної психології, вікової психології, психології міжособистісних стосунків та інтегрується з цими дисциплінами; б) слугує засвоєнню психологічних знань з основних проблем самопізнання та допоможе студентам зрозуміти індивідуальну своєрідність розвитку кожної особистості. в) сприяє досягненню розуміння механізмів самопізнання; г) надає можливість студентам бачити та правильно аналізувати шляхи та труднощі самопізнання; д) дає можливість обирати ефективні методики та вибудовувати свій власний план самопізнання. Цілісність і науковість запропонованого курсу забезпечується розглядом основних закономірностей процесу самопізнання особистості з метою особистісного і професійного самовдосконалення. Теоретичні знання та практичні вміння, засвоєні в процесі вивчення даної дисципліни дозволяють інтегрувати знання про особистість, що надзвичайно важливо в практичній професійній діяльності.

Ключові слова: психологія, психіка, свідомість, самосвідомість, особистість, діяльність, спілкування, психічний розвиток.

Abstract

The discipline "Psychology Workshop" creates conditions for social, cultural and professional self-determination of the individual by raising the level of psychological culture, awareness of their own individuality and mastery of the mechanisms of self-knowledge, self-development and self-realization. Elective discipline "Psychology Workshop": a) is based on the study of students of general psychology, age psychology, psychology of interpersonal relationships and integrates with these disciplines; b) serves to assimilate psychological knowledge on the main problems of self-knowledge and help students understand the individual uniqueness of the development of each individual. c) contributes to the understanding of the mechanisms of self-knowledge; d) gives students the opportunity to see and correctly analyze the ways and difficulties of self-knowledge; e) gives the opportunity to choose effective methods and build your own plan of self-knowledge. The integrity and scientificity of the proposed course is ensured by considering the basic laws of the process of self-knowledge of the individual for personal and professional self-improvement. Theoretical knowledge and practical skills acquired in the process of studying this discipline allow to integrate knowledge about the individual, which is extremely important in practical professional activities.

Keywords: psychology, psyche, consciousness, self-consciousness, personality, activity, communication, mental development.

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Практикум з психології» складена відповідно до освітньо-професійних програм підготовки бакалаврів спеціальності 053 Психологія.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: теорія, принципи та інструменти оцінки та вимірювання індивідуальнопсихологічних особливостей особистості.

Міждисциплінарні зв'язки: загальна психологія, педагогіка, психодіагностика.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Практикум з психології» є нормативною при підготовці студентів і входить до циклу фахових дисциплін, що вивчаються майбутніми фахівцями. Загальним напрямом цієї дисципліни є підготовка студентів до такого виконання професійних обов'язків, що відповідало би вимогам сучасної психології.

Мета вивчення дисципліни – засвоєння знань та набуття навичок з використання методик, спрямованих на вивчення психічних явищ.

Очікувані результати навчання:

Програмні результати навчання:

ПР 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР 3. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Згідно з вимогами ОПП студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальнопредметні:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 5. Здатність бути критичним і самокритичним.

II. Фахові:

СК 3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК 7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин / 5 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Дослідження пізнавальної сфери людини

Тема 1. Вступ до дисципліни

Мета та завдання курсу «Практикум з психології». Класифікація методів психологічного дослідження. Процедура проведення психологічного дослідження. Експериментальні та не експериментальні методи психології. Визначення методу тестів. Види тестів та їх характеристика. Основні вимоги щодо використання тестів в дослідженнях. Головні критерії якості тесту: надійність, валідність та дискримінальність. Недоліки та переваги методу тестів в психології.

Тема 2. Дослідження відчуття, сприймання, увага

Поняття про відчуття. Дослідження м'язово-суглобових відчуттів. Дослідження тактильного відчуття. Дослідження явищ адаптації та контрасту. Дослідження сприймання

часу. Особливості сприймання форми при пасивному і активному дотику. Вимірювання ілюзії зорового сприймання. Визначення поняття «обсяг» уваги. Дослідження вибіркості уваги за допомогою методики Мюнстерберга та методики Торндайка. Дослідження розподілу уваги за допомогою коректурної проби Бурдона та цифрових таблиць. Визначення понять «стійкість» та «концентрація» уваги. Дослідження стійкості та концентрації уваги за допомогою методик «Кільця Ландольта», «Коректурна проба Бурдона», «Переплутані лінії», тесту П'єрона-Рузера. Визначення поняття «переключення» уваги. Дослідження переключення уваги за допомогою коректурної проби Бурдона та червоно-чорних таблиць Горбова-Шульте.

Тема 3. Пам'ять, мислення та уява

Роль пам'яті у пізнавальній діяльності людини. Дослідження оперативної пам'яті. Дослідження обсягу короткочасної пам'яті за методикою Джекобсона. Дослідження безпосереднього та опосередкованого запам'ятовування (Методика «Піктограма» О.Р.Лурія). Дослідження відмінностей між впізнаванням та відтворенням. Дослідження рівня розвитку аналітичності індуктивного мислення. Дослідження понятійного мислення (методика «Порівняння понять» та методика «Логіка зв'язків»). Дослідження логічного мислення за допомогою методик «Кількісні відносини», «Складні аналогії» та «Прості аналогії». Дослідження здатності до узагальнення та абстрагування за допомогою методики «Виключення зайвого». Дослідження індивідуальних особливостей уяви (визначення рівня складності уяви, ступеня фіксованості уявлень, гнучкості або ригідності уявлень, ступеня її оригінальності чи стереотипності). Дослідження особливостей творчої уяви за допомогою методики «Три слова», «Білі круги».

Кредит 2. Дослідження афективної сфери людини

Тема 4. Дослідження емоційної сфери людини

Дослідження тривожності за допомогою методики Спілберга-Ханіна, Дж.Тейлора. Дослідження стресостійкості. Самооцінка власного емоційного стану. Дослідження рівня депресії А.Бека, Зунге, Жмурова. Методика діагностики «перешкод» у встановленні емоційних контактів (Б.Бойко).

Тема 5. Дослідження вольової сфери людини

Дослідження вольових якостей особистості. Дослідження рівня суб'єктивного контролю. Дослідження «сили волі» та рішучості. Дослідження наполегливості. Дослідження імпульсивності.

Кредит 3. Дослідження індивідуально-психологічних особливостей особистості

Тема 6. Дослідження темпераменту

Дослідження типу темпераменту за допомогою тесту-опитувальника ЕРІ за Г. Айзенком ; Тесту на визначення темпераменту за М.М.Обозовим; Методика визначення темпераменту за А.Беловим.

Тема 7. Дослідження характеру

Провідні риси характеру. Акцентуйовані риси характеру, їх класифікація (А.Є. Лічко, К.Леонгарда). Дослідження характеру за допомогою опитувальника Х.Смішека. Вивчення характерологічних властивостей за допомогою методики «Особистісний диференціал».

Тема 8. Дослідження здібностей

Дослідження спеціальних здібностей. Дослідження загальних творчих здібностей. Дослідження «комунікативних і організаторських здібностей» (КОЗ-2).

Кредит 4. Особистість у системі міжособистісних відносин

Тема 9. Дослідження особистості

Методика Р.Кеттела. Особливості типологічного підходу до вивчення особистості. Типології особистості. Особливості роботи з методикою Д.Олдхема і Л.Морріса.

Тема 10. Методи дослідження міжособистісного спілкування.

Дослідження стилю і структури міжособистісних стосунків та їх особливостей за допомогою методики Т. Лірі. Дослідження власного стилю поведінки під час суперечки між людьми за допомогою тесту К.Томаса. Дослідження міжособистісних стосунків у групі за методикою Дж. Морено «Соціометрія».

Кредит 5. Дослідження свідомості та самосвідомості особистості

Тема 11. Дослідження самооцінки особистості.

Дослідження самооцінки особистості. Дослідження рівня домагань особистості за допомогою моторної проби Шварцландера.

Тема 12. Тест незавершених речень.

Методика дослідження «незавершені речення» Сакса і Леві. Особливості застосування та інтерпретації результатів.

3. Рекомендована література

Базова література

1. Волошина В.В. Загальна психологія: Практикум: навч. посібн. / Волошина В.В., Долинська Л.В., Ставицька С.О. 4-те вид. К.: Каравела, 2019. 280 с. // <https://studfile.net/preview/5303973/>

2. Пашукова Т.І. Практикум із загальної психології / Пашукова Т.І., Допіра А.І., Дьяков Г.В. та ін.; за ред. Т.І. Пашукової. К.: Знання, 2006. 203 с. // <https://www.klex.ru/97n>

3. Практикум із загальної психології / Укл. Н. М. Атаманчук. 2-е вид., випр. і доп. Полтава: Видавництво «Сімон», 2017. 183 с. // <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/7665>

4. **Психологія**: навч. посіб. / Іван Русинка. 2-ге вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2011. 407 с. // <https://pidru4niki.com/1584072040469/psihologiya/psihologiya>

Допоміжна література

9. Абрамова Г.С. Введение в практическую психологию / Г.С. Абрамова. М.: Академия, 1995. 237 с.

10. Анастаси А. Психологическое тестирование / А. Анастаси, С.Урбина. 7-е изд. – СПб.: Питер, 2007. – 688 с.

11. Бажутина С.Б. Практическая психология в вузе и школе / Бажутина С.Б., Воронина Г.Г., Булах И.П. Луганск, 2000. 206 с.

12. Битянова М.Р. Организация психологической работы в школе / М.Р.Битянова. М.: Совершенство, 1998. 298 с.

13. Варій М.Й. Психологія особистості: навч. пос. К.: Центр навчальної літератури, 2008. 592 с. <https://pidru4niki.com/19991130/psihologiya/psihologiya>

14. Волошок О.В. Практикум із психології: навч.-метод. Посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 96 с.

15. Глуханюк Н.С. Практикум по общей психологии / Глуханюк Н.С., Дьяченко Е.В., Семенова С.Л. М.: Изд-во Моск. психол.-соц. ин-та, 2006. 224 с. // <https://www.klex.ru/91c>

16. Зелінська Т.М. Практикум із загальної психології: навчальний посібник / Т.М. Зелінська. К.: Каравела, 2008. 218 с.

17. Основы психологии. Практикум / [ред.-сост. Л.Д.Столяренко]. Ростов н/Д: Изд-во Феникс, 2000. 576 с.

18. Практикум по общей, экспериментальной и прикладной психологии / А.А.Крылов, С.А.Маничева. СПб Питер, 2003. 560 с. // <https://www.klex.ru/7sh>

Інформаційні ресурси

1. <http://chitalka.info>
2. <http://pidruchniki.ws>
3. <http://studentam.net.ua/>
4. <http://www.ikpp.npu.edu.ua/>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

5. Засоби діагностики успішності навчання: контрольна робота, поточне опитування, поточне тестування, підсумкове тестування.